

1997. január 5.

FÓRUM

Karácsonyi lapszemle

Szabadok vagyunk — „ha igaz”

Szenteste előtt két nappal, a televízió A Hét című műsorának karácsonyi hangulatú, ünnepi adását nézve döntöttem el, hogy alaposabban átnézem a karácsonyi újságokat. A képernyőről „ösidőktől” ismert újságíró, *Kalmár György* ugyanis felbosszantott, és kíváncsi-vá tett, hogy változott-e valamit a magyar újságírás a pártállami idők-höz képest. A külpolitikai újságíró Betlehem városának jelenéről szóló tudósítását a következőképp kezdte: Betlehemben vagyunk, itt született — ha igaz —, Jézus Krisztus. Ezek a „ha igaz” féle primitív megjegyzések, azt reméltem, kivesztek a médiumokból, de sajnos még nem.

Az öt országos napilap karácsonyi számait átnézve jó keresztmetszetet kap az ember az ország mai állapotáról és sajtóviszonyairól. A „ha igaz”-hoz hasonló megnyilvánulások, hála Istennek, elenyészők. Egy-két megjegyzést azért érdemes idézni. **Eörsi Istvánnak** Karácsonykor az jut az eszébe a Magyar Hírlapban, hogy ilyenkor a szeretetről vicssorogva szoktak beszélni. Ugyanitt *Bodor Pál* az ünnep alkalmából fontosnak tartja megállapítani, hogy sokáig máglyára küldték azokat, akik kételkedtek abban, hogy Jézus megváltotta a világot. A Népszabadság vezércikke pedig egy indiánt idéz, aki azért nem szereti a keresztényeket, mert népét Krisztus nevében irtották ki. Ebben a lapban olvashatunk még egy tudósítást a kereszténység központjának számító Itáliából, amely a maffiavezérek ellentmondásos vallásosságával foglalkozik, s mint kiderül, számukra a család szent, a gyilkosság szabad. Ennél csak az rosszabb — teszem én rossz-májúan hozzá —, ahol a család se szent, és a gyilkosság is szabad.

Érdekes, hogy viszonylag kevés egyházi személyiséget szólaltatnak meg az újságok. A Magyar Hírlapnak, a Magyar Nemzetnek és az Új Magyarországnak vannak katolikus pap szerzői. A Népszabadság és a Népszava szerzői között egy pap sem szerepel. Érdekes az is, hogy a többi felekezet még ekkora teret sem kap. Mindössze egy metodista lelkész — aki egyébként SZDSZ-es politikus — jut szóhoz a Magyar Hírlapban, tehát a katolikus egyház viszonylagosan elégedett lehet a kapott lehetőséggel.

Természetesen nem a papok megszólaltatásának sűrűsége az ünnephez illő gondolatok egyetlen fokmérője. A legtöbb értékes gondolat idén Karácsonykor a Magyar Nemzetben és az Új Magyarországnak jelent meg. A nemzet állapotáért aggódó hangvétel a jellemző e két orgánus legfigyelemreméltóbb anyagaira. A Magyar Hírlap rendkívül bő kínálatában is sok értékes gondolattal találkozhatunk.

A Magyar Nemzet első oldaláról *Kristóf Attilát* idézem: „Magyarország fegyverzet nélküli, védtelen ország. Lassan kifogy belőle az áldozat- és harckészség. Sőt, a boldogság és igazság utáni vágy is kialszik. Elapadni látszik minden érzélem, mivel az egymást követő nemzedékek nem hallottak örömhírt... Három nemzedéket fosztottak meg önérzetétől, hitétől, Jézusától, a szabadság és részvét jogától.”

Nemeskürty István és *Bolberitz Pál* az Új Magyarországnak hasonlóképpen ostromozza az örökölt és a mai közállapotokat. A neves történész álünneplésnek nevezi, ami a

honfoglalás 1100. évfordulója alkal-
mából idehaza történt, amely —
szerinte — szomorú tükre a nemze-
ti öntudat hanyatlásának, a magyar
társadalom teljes megosztottságá-
nak. „Az emberek alkalmazkodnak
ahhoz a belénk szuggerált nézethez
— írja Nemeskürty —, hogy mind-
ez nem is fontos, nem is így volt, mi
több, már a magyar szó pusztá kiej-
tése is elítélendő nacionalizmus.”

Bolberitz professzor szerint a család
sorsán áll vagy bukik a magyar nem-
zet sorsa. Önző, házasság előtti vagy
házasságon kívüli együttélések helyett
önzetlen, felbonthatatlan házasságra
épülő családokban kell felnőnie az új
magyar nemzedékeknek. Hazánk sú-
lyos erkölcsi válságban van, mert az
emberek elfordultak az Istentől.

Mádl Ferenc a Magyar Nemzet-
ben a polgári és európai magyarság
esélyeiről értekezik. Szerinte mi-

ként az Európai Uniónak az évszá-
zadok pusztító háború után az egy-
másra találó és együttműködést ke-
reső hit hozta meg a békét és fel-
emelkedést, és miként a magyar
honfoglalást a vérszerződésben
egyesült erő hite tette lehetővé, ma
is csak a jó kiút lehetőségébe vetett
hit és az ennek alárendelt együttmű-
ködő cselekvés segíthet bajainkon, a
nemzeti széthúzás és pártjaink jelen-
legi felelőtlen viszályai helyett.

Gyulay Endre szeged-csanádi püs-
pök is az összefogást sürgeti a Magyar
Hírlap hasábjain. A közjóról együtt
kellene gondolkodnunk — írja —, és
ehhez jó alapul szolgálhat a püspöki
kar szociális pásztorlevele, amely im-
már több, mint százezer példányban
fogyott el. A püspök szerint a kommu-
nizmus évtizedeinek hatására önzővé
váltak az emberek. Nincs közösségél-
ménye a társadalomnak.

A magyarság esélyeit a külpoli-
tikus szemével vizsgálja *Habsburg
Ottó*, a Magyar Hírlapban. Opti-
mista. Szerinte jó Magyarország
külföldi megítélése. A románokkal
és a szlovákokkal való kapcsolata-
inkat is reménytelinek tartja. Ehhez
kapcsolható a Magyar Nemzetben
megjelent interjú, amelyben az új
román államelnök a várakozásnak
megfelelően — úgy tűnik — igaz
békejobbot nyújt az erdélyi és az
anyaországbeli magyarságnak, fel-
ismerve végre az egyetlen járható
utat, a kölcsönös előnyöket nyújtó
együttműködést.

Összességében megállapítható,
hogy a magyar sajtóban igenis van
változás a kommunista időkhöz ké-
pest. Sokszínűbbé vált, s a nemzetért
őszintén aggódók is immár, „ha
igaz”, nyilvánosságot kaphatnak.

(szerdahelyi)